

**פ"ד ג קנים** היוצאים מסכך הסוכה וכו'. סוף פ"ק דסוכה (דף י"ט) חתם פסל היוצא מן הסוכה נדון כסוכה מאי פסל היוצא מן הסוכה אמר עולא קנים היוצאים מאחורי הסוכה כלומר חוץ לדופן האמצעי שהיא אחריה של סוכה כגון דאית צב ז' על ז' ושלש דפנות ולחם מרובה מחמתה ורבה ורב יוסף לוקמוה בקנים היוצאים לפני הסוכה כלומר צדו רביעית הפחות ומשכא ואולא חד דופן בהדיא ואפ"ה כשרה דמן הסוכה היא והיא כשרה כהלכתה ושלשית אפילו טפה אע"ג דלא ממשיכא באידך גיסא כשרה והיינו חידושא דסד"א כיון שמתחלה לא נחשון לעשות הסוכה אלא כנגד דופן הקצר או משוך ממנו מעט הנהו קנים דנפקי ליגרטו מחוכה נגד"ך כיון שלא נעשו במהכון קמ"ל ורשב"א אמר ר' יוחנן מוקי לה בסוכה שרובה גלגלה מרובה מחמתה ומיעוטת מחמתה מרובה מלגלה דכיון דכללה גלגלה מרובה מחמתה כשרה אפילו תחת אורו סך שחממו מרובה מלגלה ורבי אבשיא מוקי לה כגון דאיתא סך פסול פחות מג' בסוכה קטנה דכיון דנזיר משלשה

**פ"ד א שיעור** הסוכה גבהה חין פחות וכו'. ריש פ"ק סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה ור' יהודה מכשיר ופליגא גבוהה עשרה טפחים ושליש לה שלש דפנות פסולה וכו' ואין הלכה כר"י. ושיעור הרוחב מהלוקק צנמ' (דף צ"ג) וק"ל כמ"ד חניה נריכה שהיא מהוקקת אלא כדי ראשו ורובו ושלחמו והם שבעה טפחים על שבעה טפחים כמו שמוסרם בירושלמי ומבואר הוא בגמרא דמשך סוכה שבעה ומוסרם הוא : היתה פחותה מעשרה טפחים וכו'. במשנה הנזכרת ומבואר בהלכות דק"ל כחוקימהא דרבא דכל גוונא שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה ופירוש שהיא כהלל הסוכה מלבד שו"י הסכך יותר מעשרים אמה דהלכתא כרבא דאמר פ"ק דעירובין (דף ג') חלל סוכה חנן ויהבאר בדברי רבינו בפרק זה :

## הלכות סוכה

### פרק רביעי

**א שיעור** הסוכה גובהה אין פחות מעשרה טפחים ולא יתר על עשרים אמה. ורחבה אין

**פחות [א] משבעה טפחים על שבעה טפחים. ויש לו להוסיף ברחבה אפילו כמה מילין. היתה פחותה מעשרה או משבעה על שבעה או גבוהה מעשרים אמה כל שהוא הרי זו פסולה : ב** יסוכה שאין לה שלש דפנות פסולה. היו לה שתי דפנות גמורות זו בצד זו כמין ג"ם **[ג] עושה דופן שיש ברחבו יתר על טפה ומעמידו**

בפחות משלשה סמוך לאחד משתי הדפנות ודיו. וצריך לעשות לה צורת [ג] פתח מפני שאין לה שלש דפנות גמורות. וכבר בארנו בהלכות שבת שצורת פתח האמור בכל מקום אפילו קנה מכאן וקנה מכאן וקנה על גביהן אע"פ שאינו מגיע להן : **ד** היו לה שתי דפנות זו [ד] כנגד זו וביניהן מפולש. עושה דופן שיש ברוחבו ארבעה טפחים ומשהו ומעמידו בפחות משלשה סמוך לאחת משתי הדפנות וכשרה. **[ה]** וצריך לעשות לה צורת פתח. **קנים היוצאים [ו]** מסכך הסוכה לפני הסוכה ודופן אחת נמשכת עמהן הרי הן כסוכה : **ז** דפנות שהיו דבוקות בגג הסוכה ולא היו מגיעות לארץ אם היו גבוהות מן הארץ שלשה טפחים פסולה פחות מכן כשרה. היו הדפנות דבוקות לארץ ולא היו מגיעות לסכך אם גבוהות עשרה טפחים אף על פי שהן רחוקין מן הגג כמה אמות כשרה ובלבד שיהיו הדפנות מכוונות תחת שפת הגג. הרחיק את הגג מן הדופן שלשה טפחים פסולה פחות מכן **[ח] כשרה. [ט]** תלה מחיצה שגבוהה ארבעה ומשהו באמצע בפחות משלשה סמוך לארץ ובפחות

א טור סי' תרלג תרל"ג עשין מג : ב טור סי' תרל"ג תרל"ג עשין מג : ד טור סי' תרל"ג תרל"ג עשין מג :

ומהלוקק היא בין המפרשים ז"ל שיש מהם שפירש שבסוכה העשויה כמבוי ח"ל ז"ל שהרי פס ד' ומשהו בפחות מג' במקום דופן ז' הוא עומד וכל שיש לה שלש דפנות חניה נריכה ז"ל וזה דעת העמוד וכו' ז"ל. ויש להחמיר בדברי רבינו והנאונים ז"ל אצל חס היו לה ג' דפנות גמורות ודאי ח"ל ז"ל וכן מבואר מדברי רבינו :

**ג היו** לה שתי דפנות וכו'. כבר נבאר למעלה : קנים היוצאים מסכך הסוכה וכו'. שם (דף י"ט) הוא פסל היוצא מן הסוכה נדון כסוכה ונאמר שם הרבה לוקימהא צירומה ואחם מהן רבה ורב יוסף לוקמוה בקנים היוצאים מן הסוכה עסקין ומשכא ואולא דופן בהדיא מהו דתימא לית צב הכשר כסוכה קמ"ל. פירוש שדופן אחד ארוך מחצירו ומשך עם קנים אלו וקמ"ל דלא חמירין לא הכשיר ארוך אלא כנגד הקצר אלא הרי הוא כסוכה :

**ד דפנות** שהיו דבוקות וכו'. משנה שם (דף י"ז) המשלשל דפנות מלמעלה למטה חס גבוהה מן הארץ שלשה טפחים פסול מלמעלה למטה חס גבוהה מן הארץ עשרה טפחים כשרה. רבי יוסי אומר כשם שמלמעלה למטה עשרה והלכתא כהם משנה. עוד שם (דף י"ז) הרחיק את הסכך מן הדפנות ג' טפחים פסולה : **ה** תלה מחיצה וכו'. בגמרא (דף ט"ז) חצימי אמר מחלת ארבעה ומשהו מחמת בסוכה משום דופן חלי צי מלעי פחות מג' למטה ופחות מג' למעלה וכל פחות מג' כלבוד דמי. והקשו

### לחם משנה

ועוד דמיא דלגטריך צריחא לאשמועינן דאע"ג דליכא לבד למעלה מלבד מה שהוא פרוץ למטה דליכא חרתי לריוחא דה"ל דבני הא הוה מודה ר"י קא משמע דלר"י כשרה. וע"ק דאם פ"י ר"י ג' גיאת בן הוא חין מוכן למ"ס ה"ה ופירוש לדבריו כגון שאין הסוכה וכו' דלכאורה נראה דהאי ופירוש לדבריו חתא לפרושי דברי הרב ר' יצחק ח' גיאת. לכ"ז דלפי פירוש השני שפירשנו דהוא ח' גיאת דרבנן. ומ"מ קשה הקושיא שרקשונו דהרי קאמר משלשין מלמעלה למטה. וע"ק לכל הפירושים צמאי דקאמר ופירוש לדבריו וכו' דרובה לישב חירון הגמרא ח' גיאת דרבנן וא"כ היכי קאמר כגון שאין הסוכה גבוהה י"ג טפחים דאפילו שהיה גבוהה מ"ג מה לנו בזה כיון שמשלשל מלמעלה למטה ר"ל דהוי לבד למטה ומוקי לה להך פס ז' ומשהו חוץ ג' למטה אפילו שהיה פרוץ למעלה הרבה חין השש בך וכמו שהקשו מוכר"י ז"ל לב שם. וע"ק הקושיא אחרת שהקשו שם לכל הפירושים דלמאי אצטריך להרב המגיד ללוקימהא שאין הסוכה גבוהה י"ג הא אפילו שהיה גבוהה י"ג יכול להיות בשנים המחיצה גבוהה שבעה בחמשה ויבא לבד למעלה ולבד למטה. ומיהו הא ודאי נראה דעשות נפל בשפירס וצריך להגיה בדברי ה"ה לומר שאין הסוכה גבוהה אלא י"ג, ויש שמגיה שאין הסוכה גבוהה יותר מ"מ

**פ"ד ד תלה** מחיצה שגבוהה ארבעה ומשהו וכו'. כחב ה"ה ופירש בהלכות הרב רבי יצחק ח' גיאת עד סוף הלשון וכו'. ולכאורה נראה כוונה רבי יצחק ח' גיאת דס"ל דאשמועינן הכא דלא כח"ק אלא כר' יוסי דאמר משלשין דפנות מלמעלה למטה ואי ממתיקין הוה חמירא דאפילו לר"י דוקא בדיעבד חין אצל לכתחלה לא קמ"ל, כך נראה פשוטו של דברים וכו"ל הרא"ש (דף ס"ב) בפסקיו. וז"ל ופי' הא קמ"ל דמשלשין מלמעלה למטה אפילו לכתחלה כר"י דאי ממתיקין ח"א דוקא בדיעבד חין אצל לכתחלה לא ע"כ. ולכאורה נראה פירוש זה מוכרח בדברי הר"י ח' גיאת דאם נפרש דס"ל דחירון הגמרא ח' גיאת דרבנן ואי ממתיקין ח"א אפילו כשהוא לבד למטה ואינו משלשין מלמעלה למטה ח"א דיעבד מותר אצל לכתחלה לא קמ"ל קשה דא"כ היכי קאמר גמרא משלשין מלמעלה למטה דהא הכא לא הוי מלמעלה למטה דע"כ איירי בגבוהה י"ג וקאי פס ז' ומשהו צמיעי ח"כ חמאי קרי ליה מלמעלה למטה יותר מלמעלה למטה. לך היה נראה לפרש דפי' הראשון מוכרח ועל זה הפירוש הקשה הרב מוכריב"ל ז"ל בפסקיו הראשונים (דף קכ"ז) כמה קושיות. הלא דלמאי אצטריך להרב ח' גיאת לומר דאי ממתיקין וכו' דלפי זה חידושא רבה חתא לאשמועינן דהלכה כר"י.

### הגהות מיימוניות

דמי לפתחי שימאי דלית להו תקרה שאין עליו כלום מלמעלה אבל הכא הסכך הוא במקום קנה, אבי"ה. אבל דעת רבינו המחבר שאין צריכין ליגע בדבסמוך, ע"כ : **[ד]** אומר רב יהודה סוכה העשויה כמבוי כו' רבי שמעון אומר ריב"ל עושה פס ד' ומשהו ומעמידו בפחות משלשה וכו', ע"כ : **[ה]** כלישנא קמא דאמר רבא וצריכא נמי צה"פ בדאיאת התם רבא אשכחיה לרב כהנא וכו' עד א"ל אנא כאידך לישנא דרב סבירא לי וצריכא נמי צה"פ, ע"כ : **[ו]** ככפ"ק פסל היוצא מן הסוכה נדון כסוכה, ע"כ : **[ז]** כת"ק ודלא כר' יוסי דאמר כשם שמלמעלה למטה עשרה כך מלמעלה למטה עשרה ורבינו אבי"ה פסק כר' יוסי ובפ"ה כתב רק דברי ת"ק כבעמוד : **[ח]** בירושלמי דשלשה שאכלו מסיק דאפילו הכי אין ישיבה תחת אותו אור, ע"כ : **[ט]** אומר רב יצחק בר אבדימי מחצלת

**[א]** אומר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב הלכה שתהא מהוקקת ראשו ורובו ושולחנה והיינו שבעה טפחים כדמוכח בגמרא וזהו כב"ש לגבי ב"ה דלא בעו שולחנו ודלא כר' דבני ארבע אמות על ארבע אמות, ע"כ : **[ב]** כרבנן לגבי ר"ש, ע"כ : **[ג]** ונראה היכא דאיכא צה"פ לא בעי שיהוק צה"פ כל הדופן כדפי' רש"י שא"כ לא היה צריך טפה דבכל מקום חשבינן צה"פ במקום דופן לגבי כלאים בפ"ק דעירובין וכן לענין שבת גבי הרחבה מי' דאם יש לו צה"פ אין צריך למעטו ובבבולו לא בעינן קנים של טפה אלא נראה כאשר בינומי מדברי ריב"א דלא בעינן אלא שיהא בין הקנים העשויים לצה"פ רוחב ארבעה נפחים שיעור פתח ומשוך מן השפה העומד פחות מג' דהוה ליה טפי משבעה טפחים ומשהו כדי הכשר סוכה. ונראה שאם שני הקנים מגיעים לסכך שאין צריך קנה ע"ג ולא

**מגדל עז** פ"ד שיעור הסוכה עד הרי זו פסולה. ריש מ"ס סוכה (דף ג') : סוכה שאין לה ג' דפנות עד הרי זו כשרה. פ"ק דסוכה (דף ו') :

העושה סוכתו בין האילנות עד עולים לה זיו"ט . פרק הישן (דף כ"ד) : סוכה שאין לה גג עד כמחילות לענין סוכה . פ"ק דסוכה (דף י"ט) :

הגביהה מן הקרקע טפח או שהפליגה מן הכותל טפח שהיה כשרה ואסוקו בגמ' דמתניתין יחידהה היא ואיפכא הויה דר"א מכשיר וחכמים פוסלין וק"ל כחכמים. ופירש רש"י ז"ל שכל שהגביהה מן הקרקע טפח ואינו משופע לגמרי כג מעליא דמי דההוא טפח חשיב ליה ככותלים של סוכה ושפוע שלו חשיב ליה גג או שהרחיקה מן הכותל טפח וסבך אותו טפח כסבך הסוכה

כשר דכיון דאיכא טפח דגג שהוא שיה כשרה עכ"ל כדברי רבינו ז"ל. וראיתי מן האחרונים מי שפירש ואמר דדוקא בשעשה הדפנות בדבר שמסבכין בו ויש בדפנות אלו כדי ע"ז טפחים עשרה לדפנות וששה לסבך חוץ מטפח זה שעומד לגג פחות מכן פסולה ע"כ דברייהם ויש להוסיף להם אע"פ שאין נראה מחזורין :

**כתב מהרש"ם** דמדברי החס' נראה שיהיה השיעור הנשאר לסבך יותר מו' טפחים בחוכמה האלכסון על האלע לא ז' טפחים בלבד כדברי הר"ן אבל הרמב"ם כתב בפ"ה וכן כילה שיש לה גג אפילו טפח אם גבוהה י' טפחים אין ישיבים בה בסוכה ונראה שהוא סובר דלא צעיק ז' על ז' גבוהה י' שהרי הוא משתפע ועולה וכלה בגג טפח ואין בכל גבוהה רק י' ואפ"ה אין ישיבים בה מטעם סוכה שחתה סוכה וכו' ומהו מחד דל"כ הא דצעיקין משך ז' על ז' אינו אלא בחלל שבקרקע הסוכה אבל לא בחלל שבגובה י' וא"כ למה קראו לסוכה שסבכה ז' על ז' סוכה קטנה ששיעורה ממונאם שאין פחות ממנה הא בטפח אחד נמי כשרה עכ"ל. ול"ל דמהיה דכילה אין ראיה להשגיר סוכה דהתם משום דמחויי כסוכה בחוץ סוכה חסרין לה וכל שיש לה גג טפח שהוא שיעור אהל לעומתה אחר למיטעיה ולאכשורי סוכה בחוץ סוכה. ח"ל מפני שכל שיש לה גג טפח חשיבא אהל ולא צעלה לגבי סוכה וכיון דכילה פסולה לסבך הוי כיון דחת סוכה פסולה שהיא חתה סוכה כשרה דהא ודאי לא יאכל ולעולם בסוכה העשויה כמין לריף או שסמכה לכותל והגביהה מהקרקע או הרחיקה מהכותל טפח צעיקין שיהא בה ז' על ז' גבוהה עשרה וכדברי המפרשים. אבל אי קשיא הא קשיא שכתב ה"ה רמיה מהאחרונים מי שפירש ואמר דדוקא בשעשה הדפנות בדבר שמסבכין בו ויש בדפנות אלו כדי ע"ז טפחים י' לדפנות וששה לסבך חוץ מטפח זה שעומד לגג פחות מכן פסולה ויש להוסיף להם אע"פ שאין נראה מחזורין :

**הדפנות רבוקות זו בזו כמין צריף. או שסבך ראש הדופן של סוכה לכותל. אם היה לה גג אפילו טפח. או שהגביה הדופן הסמוך לכותל מן הקרקע טפח הרי זו כשרה. סוכה עגולה אם יש בהיקפה כדי לרבע בה שבעה טפחים על שבעה טפחים אף על פי שאין לה זוויות הרי זו כשרה :** [א] סיכך על גבי "אכסדרה שיש לה [ב] פצימין בין שהיו נראין מבפנים ואין נראין מבחוץ בין שהיו נראין מבחוץ ואין נראין [ג] מבפנים כשרה : [ד] לא היו לה פצימין פסולה מפני שהיא סוכה העשויה כמבוי שהרי אין לה אלא שני צדי האכסדרה ואמצע האכסדרה אין בו כותל ושכנגדו אין בו פצימין : י סיכך על גבי ימבוי שיש לו לחי או על גבי באר שיש לה פסין הרי זו סוכה כשרה לאותה שבת שבתוך החג בלבד. מתוך שלחי זה ופסין אלו מחיצות לענין שבת נחשוב אותן כמחיצות לענין סוכה :

**יא \*נעץ ארבעה קונדיסין על ארבע זוויות הגג וסיכך על גבן הואיל והסיכוך על שפת הגג [ס] כשר ורואין את המחיצות התחתונות כאילו הן עולות למעלה על שפת הסבך :** **יב סוכה שיש לה פתחים רבים ויש בבתליה חלונות הרבה** א טור סי' תל : ב טור ס :

זו אין לה אלא שני כחלים ואם יש פצימין פירות עמודים בולטים ברוח שלישית אע"פ שבסוכה אחרת כגון זו צריך פס ד' ומשהו כמו שנהפך כלן די בפצימין לפי שכשים פצימין אומרים פי תקרה יורד וסוכה כלומר פי תקרה של אכסדרה שהוא קרוי קבע יורד וסוכה אהל בלא פצימין לא ויש בזה שיטות אחרות וזו עיקר. וכבר ביארתי פ' י"ז מהלכות שבת נראה מבחוץ ושני מבפנים נראה מבחוץ מהו ענין : **י סיכך** על גבי מבוי שיש לו לחי או על גבי בדר וכו' : [א] אמר רבא סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי כשר. ואמר רבא סיכך על גבי פסי ביראות כשר. ומבואר בסוגיא דדוקא לשבת שבתוך החג אבל לא לשאר הימים וכן סברה הרבה מן הגאונים ז"ל ועיקר. וענין הלחי ופסי ביראות מבוארים פרק י"ז מהלכות שבת : **יא נעץ ד' קונדיסין וכו'.** שם ח"ל נעץ ד' קונדיסין וסיכך על גבן ר' יעקב מכשיר וחכמים פוסלין. אמר רב הונא מהלוקה על שפת הגג דר"י סבר אמרינן גוד חסיק מהיחא ורבין אמרו גוד חסיק לא אמרינן אבל באמצע דברי הכל פסולה ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה. ויש מי שגורס איבעיא להו באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה או דלמא בין בזו בין בזו מהלוקה חיקו. והרבה מן הגאונים ז"ל אינן גורסים האו אבעיא להו כלל אלא ה"ק ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה והלכה כר"ג דרב הונא אחרת וכן כתב בהלכות הרב ר' יחזק אבן גיאת ז"ל בשם רב שרירא ורב ישראל גאונים ז"ל וגרסא זו נראית לי עיקר. חדא דלאותה גרסא ר"ג לא אהא לאפלוגי בהדיא אלא דיון אמצע הגג דר"י מכשיר ולא ה"ל באמצע הגג מהלוקה דלא נפקא לן מידי אלא אליבא דר' יעקב ולאיתי בספיקא דין שפת הגג דנפקא לן דינא אליבא דרבנן. ועוד דסוגיין דאמרינן לימא ההוי תיובתא דרב הונא בחרתי משמע לכאורה דלא מספקא לן בסבריה דר"א אי פליגי בחרתי, ואע"פ שאין דברים אלו מוכרחין גירסא זו נראית עיקר. ובהשגות א"א אין זה מחוור דאפילו לרב נחמן קאי בחיקו ולחומרא עכ"ל. והוא כפי גירסא זו שבספרים וכו' :

מחזורין עכ"ל. הרי כתב בהדיא שלא נחזור לו דברי המפרשים שיהו בדפנות אלו פ"ז טפחים וא"כ הוא סובר שאע"פ שאינה גבוהה אלא י' טפחים כשרה וא"כ לא צעיקין ז' על ז' גבוהה י' שהרי היא משתפעת ועולה וכלה בגג טפח ואין בכל גבוהה אלא י' טפחים ואפ"ה מכשרין לה וא"כ חפול עליו קושיא הרמ"מ דלמה קראו לסוכה שסבכה ז' על ז' סוכה קטנה ששיעורה ממונאם שאין פחות ממנה הא בטפח אחד נמי כשרה. ואפשר לידחק ולומר דכא דצעיקין ז' על ז' בסוכה היינו בקרקעיה אהל הסבך נהי שאם רחבו ז' על ז' לויר לו סבך פסול פסולים בו אפילו בג' מ"מ גג ז' על ז' אינו עיבוד בסוכה וכל שאין לה גג אלא טפח והוא מסובך בסבך כשר כשרה כיון דגג טפח חשב אהל לעומתה חשב נמי אהל לסוכה והרי כל אהל סוכה זו מסובך בסבך כשר והיא גבוהה י' ויש בחלל קרקעיה ז' על ז' הילכך כשרה לדעת הסבורים כן :

זו אין לה אלא שני כחלים ואם יש פצימין פירות עמודים בולטים ברוח שלישית אע"פ שבסוכה אחרת כגון זו צריך פס ד' ומשהו כמו שנהפך כלן די בפצימין לפי שכשים פצימין אומרים פי תקרה יורד וסוכה כלומר פי תקרה של אכסדרה שהוא קרוי קבע יורד וסוכה אהל בלא פצימין לא ויש בזה שיטות אחרות וזו עיקר. וכבר ביארתי פ' י"ז מהלכות שבת נראה מבחוץ ושני מבפנים נראה מבחוץ מהו ענין : **י סיכך** על גבי מבוי שיש לו לחי או על גבי בדר וכו' : [א] אמר רבא סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי כשר. ואמר רבא סיכך על גבי פסי ביראות כשר. ומבואר בסוגיא דדוקא לשבת שבתוך החג אבל לא לשאר הימים וכן סברה הרבה מן הגאונים ז"ל ועיקר. וענין הלחי ופסי ביראות מבוארים פרק י"ז מהלכות שבת : **יא נעץ ד' קונדיסין וכו'.** שם ח"ל נעץ ד' קונדיסין וסיכך על גבן ר' יעקב מכשיר וחכמים פוסלין. אמר רב הונא מהלוקה על שפת הגג דר"י סבר אמרינן גוד חסיק מהיחא ורבין אמרו גוד חסיק לא אמרינן אבל באמצע דברי הכל פסולה ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה. ויש מי שגורס איבעיא להו באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה או דלמא בין בזו בין בזו מהלוקה חיקו. והרבה מן הגאונים ז"ל אינן גורסים האו אבעיא להו כלל אלא ה"ק ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה והלכה כר"ג דרב הונא אחרת וכן כתב בהלכות הרב ר' יחזק אבן גיאת ז"ל בשם רב שרירא ורב ישראל גאונים ז"ל וגרסא זו נראית לי עיקר. חדא דלאותה גרסא ר"ג לא אהא לאפלוגי בהדיא אלא דיון אמצע הגג דר"י מכשיר ולא ה"ל באמצע הגג מהלוקה דלא נפקא לן מידי אלא אליבא דר' יעקב ולאיתי בספיקא דין שפת הגג דנפקא לן דינא אליבא דרבנן. ועוד דסוגיין דאמרינן לימא ההוי תיובתא דרב הונא בחרתי משמע לכאורה דלא מספקא לן בסבריה דר"א אי פליגי בחרתי, ואע"פ שאין דברים אלו מוכרחין גירסא זו נראית עיקר. ובהשגות א"א אין זה מחוור דאפילו לרב נחמן קאי בחיקו ולחומרא עכ"ל. והוא כפי גירסא זו שבספרים וכו' :

על גבי אכסדרה שיש לה פצימין וכו'. כתב ה"ה וזהו פירושה אכסדרה זו היא שני כחלים זה כנגד זה וכו' וכן פי' הר"ן לדעת הר"ף דכי אמרינן יש לה פצימין לאו בשמורים פחות מג' עסקין כדברי רש"י אלא בשיש לה פצימין באותה רוח שלישית אחד מכאן ואחד מכאן דכיון שיש לה פצימין אמרינן פי תקרה יורד וסוכה ע"י הפצימין. ולפי שעה זו הא דאחוי ליה רב אחי נראה מבחוץ ושני מבפנים אחרת כפשוטו שפ"י אותם הפצימין היו אומרים פי תקרה יורד וסוכה ואין צריך לידחק במה שנחקק בו רש"י. ונראה מדברי רבינו דאפילו בהדיא לה פצימין לא אמרינן פי תקרה יורד וסוכה על ידי הפצימין אלא מרוח אחת בלבד וכו' גס מדברי הר"ן :

זו אין לה אלא שני כחלים ואם יש פצימין פירות עמודים בולטים ברוח שלישית אע"פ שבסוכה אחרת כגון זו צריך פס ד' ומשהו כמו שנהפך כלן די בפצימין לפי שכשים פצימין אומרים פי תקרה יורד וסוכה כלומר פי תקרה של אכסדרה שהוא קרוי קבע יורד וסוכה אהל בלא פצימין לא ויש בזה שיטות אחרות וזו עיקר. וכבר ביארתי פ' י"ז מהלכות שבת נראה מבחוץ ושני מבפנים נראה מבחוץ מהו ענין : **י סיכך** על גבי מבוי שיש לו לחי או על גבי בדר וכו' : [א] אמר רבא סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי כשר. ואמר רבא סיכך על גבי פסי ביראות כשר. ומבואר בסוגיא דדוקא לשבת שבתוך החג אבל לא לשאר הימים וכן סברה הרבה מן הגאונים ז"ל ועיקר. וענין הלחי ופסי ביראות מבוארים פרק י"ז מהלכות שבת : **יא נעץ ד' קונדיסין וכו'.** שם ח"ל נעץ ד' קונדיסין וסיכך על גבן ר' יעקב מכשיר וחכמים פוסלין. אמר רב הונא מהלוקה על שפת הגג דר"י סבר אמרינן גוד חסיק מהיחא ורבין אמרו גוד חסיק לא אמרינן אבל באמצע דברי הכל פסולה ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה. ויש מי שגורס איבעיא להו באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה או דלמא בין בזו בין בזו מהלוקה חיקו. והרבה מן הגאונים ז"ל אינן גורסים האו אבעיא להו כלל אלא ה"ק ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה והלכה כר"ג דרב הונא אחרת וכן כתב בהלכות הרב ר' יחזק אבן גיאת ז"ל בשם רב שרירא ורב ישראל גאונים ז"ל וגרסא זו נראית לי עיקר. חדא דלאותה גרסא ר"ג לא אהא לאפלוגי בהדיא אלא דיון אמצע הגג דר"י מכשיר ולא ה"ל באמצע הגג מהלוקה דלא נפקא לן מידי אלא אליבא דר' יעקב ולאיתי בספיקא דין שפת הגג דנפקא לן דינא אליבא דרבנן. ועוד דסוגיין דאמרינן לימא ההוי תיובתא דרב הונא בחרתי משמע לכאורה דלא מספקא לן בסבריה דר"א אי פליגי בחרתי, ואע"פ שאין דברים אלו מוכרחין גירסא זו נראית עיקר. ובהשגות א"א אין זה מחוור דאפילו לרב נחמן קאי בחיקו ולחומרא עכ"ל. והוא כפי גירסא זו שבספרים וכו' :

**יב סוכה שיש לה פתחים רבים ויש בבתליה חלונות הרבה** א טור סי' תל : ב טור ס :

זו אין לה אלא שני כחלים ואם יש פצימין פירות עמודים בולטים ברוח שלישית אע"פ שבסוכה אחרת כגון זו צריך פס ד' ומשהו כמו שנהפך כלן די בפצימין לפי שכשים פצימין אומרים פי תקרה יורד וסוכה כלומר פי תקרה של אכסדרה שהוא קרוי קבע יורד וסוכה אהל בלא פצימין לא ויש בזה שיטות אחרות וזו עיקר. וכבר ביארתי פ' י"ז מהלכות שבת נראה מבחוץ ושני מבפנים נראה מבחוץ מהו ענין : **י סיכך** על גבי מבוי שיש לו לחי או על גבי בדר וכו' : [א] אמר רבא סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי כשר. ואמר רבא סיכך על גבי פסי ביראות כשר. ומבואר בסוגיא דדוקא לשבת שבתוך החג אבל לא לשאר הימים וכן סברה הרבה מן הגאונים ז"ל ועיקר. וענין הלחי ופסי ביראות מבוארים פרק י"ז מהלכות שבת : **יא נעץ ד' קונדיסין וכו'.** שם ח"ל נעץ ד' קונדיסין וסיכך על גבן ר' יעקב מכשיר וחכמים פוסלין. אמר רב הונא מהלוקה על שפת הגג דר"י סבר אמרינן גוד חסיק מהיחא ורבין אמרו גוד חסיק לא אמרינן אבל באמצע דברי הכל פסולה ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה. ויש מי שגורס איבעיא להו באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה או דלמא בין בזו בין בזו מהלוקה חיקו. והרבה מן הגאונים ז"ל אינן גורסים האו אבעיא להו כלל אלא ה"ק ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה והלכה כר"ג דרב הונא אחרת וכן כתב בהלכות הרב ר' יחזק אבן גיאת ז"ל בשם רב שרירא ורב ישראל גאונים ז"ל וגרסא זו נראית לי עיקר. חדא דלאותה גרסא ר"ג לא אהא לאפלוגי בהדיא אלא דיון אמצע הגג דר"י מכשיר ולא ה"ל באמצע הגג מהלוקה דלא נפקא לן מידי אלא אליבא דר' יעקב ולאיתי בספיקא דין שפת הגג דנפקא לן דינא אליבא דרבנן. ועוד דסוגיין דאמרינן לימא ההוי תיובתא דרב הונא בחרתי משמע לכאורה דלא מספקא לן בסבריה דר"א אי פליגי בחרתי, ואע"פ שאין דברים אלו מוכרחין גירסא זו נראית עיקר. ובהשגות א"א אין זה מחוור דאפילו לרב נחמן קאי בחיקו ולחומרא עכ"ל. והוא כפי גירסא זו שבספרים וכו' :

לחם משנה

**יב סוכה שיש לה פתחים רבים ויש בבתליה חלונות הרבה** א טור סי' תל : ב טור ס :

זו אין לה אלא שני כחלים ואם יש פצימין פירות עמודים בולטים ברוח שלישית אע"פ שבסוכה אחרת כגון זו צריך פס ד' ומשהו כמו שנהפך כלן די בפצימין לפי שכשים פצימין אומרים פי תקרה יורד וסוכה כלומר פי תקרה של אכסדרה שהוא קרוי קבע יורד וסוכה אהל בלא פצימין לא ויש בזה שיטות אחרות וזו עיקר. וכבר ביארתי פ' י"ז מהלכות שבת נראה מבחוץ ושני מבפנים נראה מבחוץ מהו ענין : **י סיכך** על גבי מבוי שיש לו לחי או על גבי בדר וכו' : [א] אמר רבא סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי כשר. ואמר רבא סיכך על גבי פסי ביראות כשר. ומבואר בסוגיא דדוקא לשבת שבתוך החג אבל לא לשאר הימים וכן סברה הרבה מן הגאונים ז"ל ועיקר. וענין הלחי ופסי ביראות מבוארים פרק י"ז מהלכות שבת : **יא נעץ ד' קונדיסין וכו'.** שם ח"ל נעץ ד' קונדיסין וסיכך על גבן ר' יעקב מכשיר וחכמים פוסלין. אמר רב הונא מהלוקה על שפת הגג דר"י סבר אמרינן גוד חסיק מהיחא ורבין אמרו גוד חסיק לא אמרינן אבל באמצע דברי הכל פסולה ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה. ויש מי שגורס איבעיא להו באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה או דלמא בין בזו בין בזו מהלוקה חיקו. והרבה מן הגאונים ז"ל אינן גורסים האו אבעיא להו כלל אלא ה"ק ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה והלכה כר"ג דרב הונא אחרת וכן כתב בהלכות הרב ר' יחזק אבן גיאת ז"ל בשם רב שרירא ורב ישראל גאונים ז"ל וגרסא זו נראית לי עיקר. חדא דלאותה גרסא ר"ג לא אהא לאפלוגי בהדיא אלא דיון אמצע הגג דר"י מכשיר ולא ה"ל באמצע הגג מהלוקה דלא נפקא לן מידי אלא אליבא דר' יעקב ולאיתי בספיקא דין שפת הגג דנפקא לן דינא אליבא דרבנן. ועוד דסוגיין דאמרינן לימא ההוי תיובתא דרב הונא בחרתי משמע לכאורה דלא מספקא לן בסבריה דר"א אי פליגי בחרתי, ואע"פ שאין דברים אלו מוכרחין גירסא זו נראית עיקר. ובהשגות א"א אין זה מחוור דאפילו לרב נחמן קאי בחיקו ולחומרא עכ"ל. והוא כפי גירסא זו שבספרים וכו' :

מגדל עוז

הנהגות מיימוניות

**נעץ ד' קונדיסין על ד' זוויות הגג עד על שפת הסבך :** כתב הראב"ד ז"ל זה אינו מחוור דאפילו לר"ג קאי בחיקו ולחומרא עכ"ל : ואני אומר גרסאות חלוקות הן ריש פ"ק דסוכה (דף ד') כי ר"מ ז"ל גורס בגירסת הגאונים ז"ל שכל דבריהם קבלה וה"ל נעץ ארבעה קונדיסין וסיכך על גבן ר' יעקב מכשיר וחכמים פוסלין אמר רב הונא מהלוקה על שפת הגג דר' יעקב סבר אמרינן גוד חסיק מהיחא ורבין אמרו גוד חסיק לא אמרינן אבל באמצע דברי הכל פסולה ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה. ויש מי שגורס איבעיא להו באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה או דלמא בין בזו בין בזו מהלוקה חיקו. והרבה מן הגאונים ז"ל אינן גורסים האו אבעיא להו כלל אלא ה"ק ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה והלכה כר"ג דרב הונא אחרת וכן כתב בהלכות הרב ר' יחזק אבן גיאת ז"ל בשם רב שרירא ורב ישראל גאונים ז"ל וגרסא זו נראית לי עיקר. חדא דלאותה גרסא ר"ג לא אהא לאפלוגי בהדיא אלא דיון אמצע הגג דר"י מכשיר ולא ה"ל באמצע הגג מהלוקה דלא נפקא לן מידי אלא אליבא דר' יעקב ולאיתי בספיקא דין שפת הגג דנפקא לן דינא אליבא דרבנן. ועוד דסוגיין דאמרינן לימא ההוי תיובתא דרב הונא בחרתי משמע לכאורה דלא מספקא לן בסבריה דר"א אי פליגי בחרתי, ואע"פ שאין דברים אלו מוכרחין גירסא זו נראית עיקר. ובהשגות א"א אין זה מחוור דאפילו לרב נחמן קאי בחיקו ולחומרא עכ"ל. והוא כפי גירסא זו שבספרים וכו' :

זו אין לה אלא שני כחלים ואם יש פצימין פירות עמודים בולטים ברוח שלישית אע"פ שבסוכה אחרת כגון זו צריך פס ד' ומשהו כמו שנהפך כלן די בפצימין לפי שכשים פצימין אומרים פי תקרה יורד וסוכה כלומר פי תקרה של אכסדרה שהוא קרוי קבע יורד וסוכה אהל בלא פצימין לא ויש בזה שיטות אחרות וזו עיקר. וכבר ביארתי פ' י"ז מהלכות שבת נראה מבחוץ ושני מבפנים נראה מבחוץ מהו ענין : **י סיכך** על גבי מבוי שיש לו לחי או על גבי בדר וכו' : [א] אמר רבא סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי כשר. ואמר רבא סיכך על גבי פסי ביראות כשר. ומבואר בסוגיא דדוקא לשבת שבתוך החג אבל לא לשאר הימים וכן סברה הרבה מן הגאונים ז"ל ועיקר. וענין הלחי ופסי ביראות מבוארים פרק י"ז מהלכות שבת : **יא נעץ ד' קונדיסין וכו'.** שם ח"ל נעץ ד' קונדיסין וסיכך על גבן ר' יעקב מכשיר וחכמים פוסלין. אמר רב הונא מהלוקה על שפת הגג דר"י סבר אמרינן גוד חסיק מהיחא ורבין אמרו גוד חסיק לא אמרינן אבל באמצע דברי הכל פסולה ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה. ויש מי שגורס איבעיא להו באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה או דלמא בין בזו בין בזו מהלוקה חיקו. והרבה מן הגאונים ז"ל אינן גורסים האו אבעיא להו כלל אלא ה"ק ורב נחמן אמר באמצע הגג מהלוקה אבל על שפת הגג דברי הכל כשרה והלכה כר"ג דרב הונא אחרת וכן כתב בהלכות הרב ר' יחזק אבן גיאת ז"ל בשם רב שרירא ורב ישראל גאונים ז"ל וגרסא זו נראית לי עיקר. חדא דלאותה גרסא ר"ג לא אהא לאפלוגי בהדיא אלא דיון אמצע הגג דר"י מכשיר ולא ה"ל באמצע הגג מהלוקה דלא נפקא לן מידי אלא אליבא דר' יעקב ולאיתי בספיקא דין שפת הגג דנפקא לן דינא אליבא דרבנן. ועוד דסוגיין דאמרינן לימא ההוי תיובתא דרב הונא בחרתי משמע לכאורה דלא מספקא לן בסבריה דר"א אי פליגי בחרתי, ואע"פ שאין דברים אלו מוכרחין גירסא זו נראית עיקר. ובהשגות א"א אין זה מחוור דאפילו לרב נחמן קאי בחיקו ולחומרא עכ"ל. והוא כפי גירסא זו שבספרים וכו' :

ראבי"ה דכל הני בטולי נראה שמבטל בפיו עד לעולם וכן פר"ח כל שבעת ימי החג : [א] עקמה כרתנן נתן נכר שרוחנו ד' טפהים כשרה ובלבד שלא יישן תחתיו ואין להלק בין איתא בירושלמי דס' ג' שאכלו וילית לה מטיט הנרוק שמשלים למקוה ואין מובילין בו



פ"ה הסכך של סוכה וכו' עד ובאלו חניט. פ"ק דסוכה (דף י"ד) :